

החלטת ועדת האתיקה

החלטת ועדת האתיקה בקובלנות של ח.כ זאב בויס ומר חיים אשבל

נגד ח"כ עבד אלמאלכ דהאמשה

מיום 6.1.2002

1. הקובלנות

1.1 הקובלנה של ח"כ זאב בויס

1.1.1 ביום 21.5.2001 כתב ח"כ בויס מכתב לעו"ד אנה שניידר, היועצת המשפטית לכנסת, ובו ביקש להרחיק את ח"כ עבד אלמאלכ דהאמשה מהכנסת בעקבות המברק ששלח לנשיא סוריה, בשאר אל אסד שזה לשונו:

"בשם אללה הרחום והרחמן

לכבוד נשיא סוריה

בשאר אל אסד

דמשק סוריה

סלאם עליכום ורחמאה אללה

קבלנו בצער את הידיעה על נפילתם במות קדושים של שלושה מבני העם הסורי במהלך התקפה נפשעת של הממשלה הפשיסטית בישראל על מטרות סוריות בלבנון, ופציעתם של רבים.

המעשים הישראליים חושפים את פרצופה האמיתי של הממשלה בישראל אשר פניה למלחמה והיא מסרבת ללכת בדרך השלום. הדבר הזה מחייב התלכדות ערבית כדי לשים קץ למעשיה הקיצוניים של ישראל.

בשמי ובשם אחי בתנועה האיסלאמית ובני עמנו "ערביי הפנים" של 1948, אני שולח לכם את כל ביטויי הצער והיגון שלנו.

חתום: ח"כ עבד אלמאלכ דהאמשה, ראש התנועה האיסלאמית וראש הרשימה הערבית המאוחדת, נצרת, פלשתיין - 1948.

לחלופין, ביקש ח"כ זאב בויס לשלול מח"כ דהאמשה תוארו ותפקידו כסגן יו"ר הכנסת.

1.1.2 בתשובתה מיום 22.5.2001 הבהירה היועצת המשפטית לכנסת לח"כ בויס כי לפי סעיף 13(א) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, אין הכנסת רשאית ליטול מחבר הכנסת את חסינותו המהותית ומאידך הבהירה כי על ועדת האתיקה לבדוק האם אין במשלוח המברק לנשיא סוריה משום הפרה של כלל 2 לכללי האתיקה של חברי הכנסת אשר קובע:

"חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו ואת חובותיו כחבר הכנסת ויימנע משימוש בלתי ראוי בחסינויותיו כחבר הכנסת".

1.1.3 כמו כן הבהירה היועצת המשפטית לכנסת כי העברה מכהונה של סגן יו"ר הכנסת אפשרית, על פי סעיף 7(ב) לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק הכנסת), אם סגן יו"ר הכנסת הורשע,

במהלך כהונתה של אותה כנסת, בפסק דין סופי בעבירה פלילית וקבע בית המשפט שיש עם העבירה קלון.

כמו כן, על פי סעיף 8(א) לחוק הכנסת, רשאית הכנסת, בהחלטה ברוב של שלושה רבעים מחבריה, להעביר מכהונתו סגן יו"ר הכנסת אם קבעה כי אין הוא ראוי לכהונתו מחמת "התנהגות שאינה הולמת את מעמדו".

החוק קובע כי הכנסת לא תעביר מכהונתו סגן יו"ר הכנסת אלא עקב קובלנה שהובאה לפני ועדת הכנסת על ידי 61 מחברי הכנסת לפחות, ולפי הצעת ועדת הכנסת שהתקבלה ברוב של שלושה רבעים מחברי הועדה.

לפי סעיף 8(ג) לחוק הכנסת, לא תוגש קובלנה כאמור אלא אם כן קבעה ועדת האתיקה של חברי הכנסת כי אותו סגן יו"ר הכנסת נהג באופן שאינו הולם את מעמדו דהיינו, הפר את כלל 2 לכללי האתיקה.

1.1.4 הנקבל, במכתבו לוועדת האתיקה מיום 9.6.2001 טוען כי במברק התנחומים הביע עמדה מדינית ואנושית מדרגה ראשונה ובתוקף תפקידו כחבר הכנסת ושליח ציבור.

לטענתו, הניסיון לפרש את הסיומת של המכתב כאילו הכוונה היא להתעלם מקיומה של מדינת ישראל או להתכחש לקיומה או להכרה בה הינו שלילי ביותר ומתעלם מהסברים אין סוף שנתן בסמוך לאחר פרסום המברק כי היה שם רק ציון כתובת בתום לב ובדרך המקובלת בסוריה ובמדינות השכנות.

1.2 הקובלנה של מר חיים אשבל

1.2.1 ביום 5.7.2001 פנה אזרח, מר חיים אשבל, לוועדת האתיקה בבקשה לפעול ולגנות את ח"כ דאהמשה על משלוח המברק לנשיא סוריה "וכעונש לסלק אותו מהכנסת למשך מספר שבועות ולהזהיר אותו שאם יחזור לבצע מעשים בוגדניים כאלה העונש יהיה כבד יותר".

1.2.2 ביום 20.7.2001 הגיב הנקבל ואמר כי מדובר בהבעת דעה פוליטית כפי שהוא זכאי ואף חייב לעשות במסגרת תפקידו כחבר הכנסת.

2. החלטת ועדת האתיקה

ועדת האתיקה דנה בשתי הקובלנות בישיבתה ביום 6.1.2002.

הועדה החליטה שבמשלוח המברק הפר ח"כ דאהמשה את כלל 2 לכללי האתיקה.

הועדה סבורה שבמשלוח המברק על ידי חבר בית המחוקקים בישראל, ובמיוחד סגן יושב ראש הכנסת, יש פגיעה חמורה בכבוד הכנסת וכבוד חבריה ואף שימוש בלתי ראוי בחסינות המהותית של חבר הכנסת.

לפיכך החליטה הועדה להטיל על חבר הכנסת דאהמשה נזיפה חמורה, שהיא הסנקציה החמורה ביותר שהועדה מוסמכת להטיל על פי סעיף 20 לכללי האתיקה, לפי המצב המשפטי הקיים היום.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.